

Advies Flora- en faunawet
Roelofs Zandwinning B.V. Collendoorn

CONCEPT

Advies Flora- en faunawet
Roelofs Zandwinning B.V. Collendoorn

Inhoud:

Rapport en bijlagen

BügelHajema
ADVISEURS

Hardenberg/Assen
Projectnummer: 115.27.50.00.11
8 juni 2006

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Planbeschrijving	3
1.3	Flora- en faunawet	3
2	Beschrijving van het gebied	7
3	Natuurwaarden	9
3.1	Beschermde gebieden	9
3.2	Soortenonderzoek	9
3.2.1	Vaatplanten	10
3.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	11
3.2.3	Zoogdieren - overige	12
3.2.4	Vogels	13
3.2.5	Amfibieën	14
3.2.6	Reptielen	15
3.2.7	Vissen	15
3.2.8	Dagvlinders	16
3.2.9	Libellen	17
3.2.10	Overige	17
4	Conclusie	19
4.1	Gebiedsbescherming	19
4.2	Soortenbescherming	19
4.3	Aanbevelingen	21
5	Bronnen	23
5.1	Veldbezoek	23
5.2	Media	23
5.3	Gegevens	23
5.4	Literatuur	23

Bijlagen

1

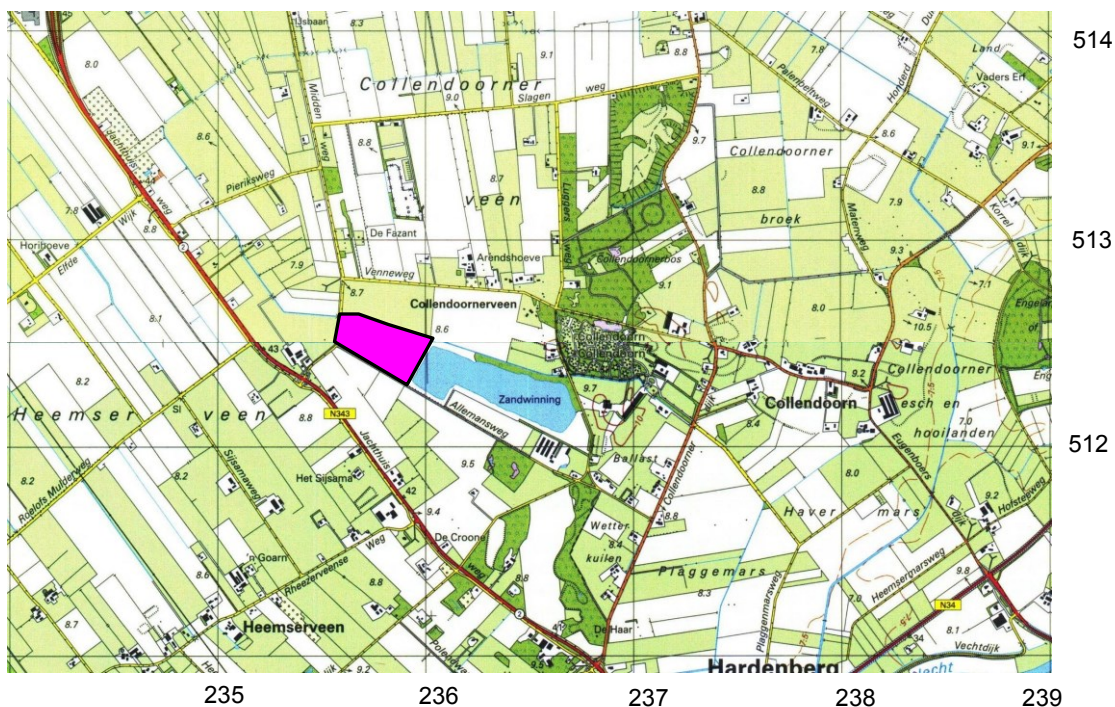
Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van de uitbreiding van Roelofs Zandwinning B.V. is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde flora en fauna in het gebied. Tevens is gekeken naar eventuele effecten op nabijgelegen beschermde gebieden.

1.2 Planbeschrijving

De huidige zandwinning wordt begrensd door de Allemansweg (zuidzijde), Luggersweg (oostzijde), bouwland (westzijde) en een watergang en bosje (noordzijde). De uitbreiding zal plaatsvinden naar het westen toe, optioneel tot aan de Middenweg.

Figuur 1. Roelofs Zandwinning B.V. met het uit te breiden gebied roze aangegeven

1.3 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

In aanvulling op de bestemmingsplanprocedure moet voor de uitvoering van alle ruimtelijke plannen worden onderzocht welke natuurwaarden aanwezig zijn en of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van dit onderzoek voor de uitbreiding van de zandwinning te Collendoorn. Daarnaast is onderzocht of ontheffingen van de verbodsbepalingen nodig zijn en of deze eventueel zullen worden verleend.

Zorgplicht

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2). Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

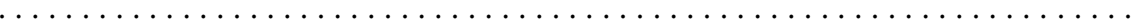
Soortenbescherming

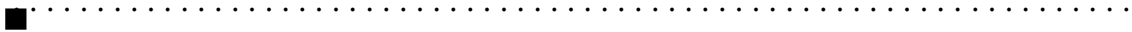
Beschermde zijn de inheemse zoogdieren met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat, alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Beschermingsregimes

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 9).

1. Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

2. Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
3. Bijlage 1-soorten, AMvB 2004 en bijlage IV-soorten, Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3').
Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

Habitat

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort is echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook meegewogen.

Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

Rode lijst

In dit rapport wordt ook aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (bijlage 10). De Rode lijsten zijn officieel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004). Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn moet op grond van artikel 9 van het Besluit op de ruimtelijke ordening ook aandacht worden besteed aan de speciale beschermingszones uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangewezen ter bescherming van vogelsoorten vermeld in bijlage I van deze richtlijn, van trekvogels op de Nederlandse Rode lijst en van hun habitatten. Deze aanwijzing is in Nederland nagenoeg voltooid. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn speciale beschermingszones aangemeld bij de Europese Commissie ter bescherming van leefgebieden vermeld in bijlage I en van planten- en diersoorten

vermeld in bijlage II van deze richtlijn. Formele aanwijzing zal plaatsvinden in 2006.

Per 1 oktober 2005 vallen de speciale beschermingszones en de Natuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1967 onder de Natuurbeschermingswet 1998.

Dit betekent dat voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer wordt ingeschat of de ingreep negatieve effecten kan hebben. Als dit het geval is, wordt via een voortoets onderzocht of de ingreep significant negatieve effecten kan hebben. Bij mogelijk significant negatieve effecten moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Als er wel negatieve effecten te verwachten zijn, die echter niet significant zijn, dan moet een verstorings- en verslechteringstoets worden uitgevoerd. Zowel bij significante als bij niet significante effecten moet een Natuurbeschermingswet-vergunning bij het bevoegd gezag worden aangevraagd. Dit is bijna altijd het College van Gedeputeerde Staten van de provincie.

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van het richtlijngebied, staat vermeld vanwege welke soorten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze zijn echter ten tijde van het schrijven van dit rapport niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht (concept Natura 2000-doelendocument). Naar verwachting zullen de aanwijzingsbesluiten vóór oktober 2008 definitief worden. Voorlopig wordt er daarom getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (en het Structuurschema Groene Ruimte) en Streekplan Overijssel 2000+ geniet een vergelijkbare bescherming, maar ingrepen bij deze gebieden zijn niet vergunningsplichtig. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot maatschappelijk belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee-tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

2

Beschrijving van het gebied

Onderzoeksgebied

Het huidige zandwinningsgebied wordt voornamelijk omgeven door agrarisch gebied. Aan de zuidkant wordt het gebied begrensd door de Allemansweg. Ten westen van de bestaande plas ligt een akker. Hier zal de zandwinning uitbreiden. In de eerste instantie zal de uitbreiding niet tot aan de Middenweg plaatsvinden, maar dit gedeelte is wel in dit onderzoek meegenomen in verband met een optionele uitbreiding. Tussen de huidige plas en de akkers en weides ten noorden en oosten bevindt zich een afschermdende bosstrook. Ook deze strook is eveneens onderzocht op de aanwezigheid van natuurwaarden om het inzicht in eventuele effecten te completeren. In dit rapport wordt met "het plangebied" dat gebied bedoeld, dat door uitbreiding zal worden aangetast, zoals ook de kaart in het begin van dit rapport aangeeft.

Huidige situatie

Momenteel is het centrale gedeelte van het plangebied in gebruik als akker en is recentelijk ingezaaid. Tussen de akker en de Middenweg in ligt een braakliggend terrein. Langs de wegen Allemansweg en Middenweg staan korte en langere groensingels. Langs de noordgrens loopt een watergang van ongeveer 2,5 m breed. Tussen de huidige zandwinning en de akker ligt een aangeplante groenstrook van ongeveer 5 m breed.

De akker in het plangebied

Bosstrook langs bestaande plas

Bodem en water

In de bodem van de akker die ten behoeve van de uitbreiding zal worden vergraven, is een veldpodzol ontwikkeld in leemarm en zwak lemig fijn zand. Het westelijke gedeelte van het plangebied ligt in het veenkoloniale gebied, het oostelijke gedeelte erbuiten. De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt tussen de 40 en de 80 cm beneden het

maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand is meer dan 120 cm beneden het maaiveld. Dit zijn relatief droge gronden.

3

Natuurwaarden

3.1 Beschermde gebieden

Onderzoek Het plangebied maakt geen onderdeel uit van en grenst niet aan een Habitat- of Vogelrichtlijngebied, een beschermd Natuurmonument of de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). Wel liggen het Habitatrichtlijngebied Vecht en Beneden-Regge en de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur op geringe afstand van het plangebied, respectievelijk op ongeveer 8 en 3,5 km. Het meest nabijgelegen Vogelrichtlijngebied betreft Engbertsdijksvenen op ongeveer 11 km, dat tevens Habitatrichtlijngebied is. Het meest nabijgelegen Natuurmonument ligt op ongeveer 7 km afstand.

Effecten Gezien de afstand van het plangebied tot de beschermde gebieden zullen de werkzaamheden ter uitbreiding van de zandwinning geen negatieve effecten hebben op deze gebieden. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De ontwikkelingen zijn niet in strijd met het POP.

3.2 Soortenonderzoek

Gegevens Voor dit onderzoek zijn gegevens gebruikt van Natuurloket, van FLORON (vaatplanten), Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg (zoogdieren, vogels, vissen en dagvlinders), provincie Overijssel (amfibieën) en een rapportage over zwanen en ganzen bij De Krim en de Engbertsdijksvenen (Hazelhorst & Poffers, 2005). De meeste van deze gegevens zijn verzameld per kilometerhok¹. Gegevens van libellen zijn verzameld uit de landelijke soortenatlas voor libellen. Deze zijn per uurhok² geregistreerd.

Gegevens die staan geregistreerd per kilometerhok of per uurhok, zijn niet in alle gevallen met voldoende zekerheid tot het plangebied te herleiden. Hierbij is enige interpretatie op grond van ecologische veldkennis noodzakelijk. Op basis van de biologie van de aangetroffen soorten en de aard van de voorgenomen activiteit kan een inschatting van de effecten worden gemaakt.

Veldwerk Het plangebied is op 2 mei 2005 bezocht om een indruk te krijgen van de gebieden, de omgeving en de voorkomende flora en fauna. Er

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland.

² Een uurhok is een gebied van 5 bij 5 km gebaseerd op dezelfde verdeling als een kilometerhok.

heeft een nader onderzoek plaatsgevonden naar rugstreeppad en kleine modderkruiper eind april en begin mei 2006. Zie voor meer informatie Hoofdstuk 5 Bronnen.

3.2.1 Vaatplanten

Gegevens	De gegevens zijn afkomstig van FLORON. Het kilometerhok is goed onderzocht. De gegevens zijn actueel. De waarnemingen dateren grotendeels uit de periode na 1990. Omdat deze gegevens, samen met de waarnemingen tijdens het veldbezoek voldoende beeld geven over de aanwezige flora in het gebied, zijn de gegevens van provincie Overijssel en het Basisrapport Biodiversiteit niet geraadpleegd.
Inventarisatie	Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit akker dat pas is ingezaaid. Langs de randen staan diverse algemene grassoorten en enkele kruidensoorten als grote brandnetel, vogelmuur, vertakte leeuwentand en fluitekruid. In de groensingels langs de akker staan in de struiklaag soorten als gewone braam, gewone vlier en jonge exemplaren van zomereik en ruwe berk. In de boomlaag staan zomereik, ruwe berk en geoorde wilg. In het gebied tussen de plas en de akker staan jonge exemplaren van zwarte els en eenstijlige meidoorn. In de ondergroei staan soorten als hondsdraf, akkerdistel, speerdistel, pinksterbloem, ridderzuring, zandraket en scherpe boterbloem. In de bosstrook ten noorden van de plas staan soorten als geoorde wilg, zwarte els, ruwe berk, gewone braam, brem en gewone dopheide.
Beschermde soorten	<p>De gegevens van FLORON geven het voorkomen van twee beschermde soorten in het kilometerhok, namelijk zwanenbloem en koningsvaren. Zwanenbloem is een oeverplant van matig tot zeer voedselrijke, stilstaande of zwak stromende wateren. De plant komt voornamelijk voor in ondiepe sloten en in de oeverzone van vaarten en kanalen. Het is mogelijk dat deze soort langs de sloot in het plangebied staat, maar er is tijdens het veldbezoek geen exemplaar waargenomen. Eventuele verstoring vormt geen bedreiging voor de instandhouding van de soort.</p> <p>Koningsvaren groeit op natte, voedselarme, zure tot zwak zure, kalkarme zand- en veengronden. De plant ontwikkelt zich het best in de halfschaduw. In natuurgebieden kan Koningsvaren worden aangetroffen in Berkenbroekbos en in veenmosrietland. Binnen het agrarisch gebied wordt de soort voornamelijk aangetroffen in beschaduwde greppels, vooral als deze niet direct grenzen aan in agrarisch gebruik zijnde (bemeste) percelen. Zo groeit Koningsvaren onder andere in bermgreppels langs houtwallen en langs spoorsloten. Koningsvaren zou in de bosstrook kunnen voorkomen.</p>

Geoorde wilg

Pinksterbloem

Effecten

Met de uitbreiding van de zandwinning komen geen belangrijke botanische natuurwaarden in het gedrang. Mogelijk komt er zwanenbloem voor in de watergang die het plangebied aan de noordzijde begrensd, maar bij aantasting wordt deze soort niet in de instandhouding bedreigd. Deze soort valt onder de vrijstellingsregeling.

3.2.2 Zoogdieren - vleermuizen

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig van Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg. Deze gegevens zijn verzameld in de periode 1970-2000 en zijn per kilometerhok geregistreerd. De inventarisaties zijn uitgevoerd door verschillende natuurorganisaties. Niet alle gegevens zijn daarmee even actueel, maar geven een indicatie van de te verwachte soorten in het gebied. Er zijn geen gegevens over vleermuizen in dit gebied bekend. Aan de hand van de waarnemingen die zijn gedaan tijdens het veldbezoek kon echter voldoende beeld worden verkregen van eventuele effecten van de plannen op deze soortengroep.

Inventarisatie

Er zijn geen waarnemingen bekend van het kilometerhok 235-512. Ook Natuurloket geeft aan dat dit kilometerhok niet is onderzocht. Vleermuizen kunnen zich zowel in bebouwing als in bomen vestigen. De enige bomen met holten in het plangebied zijn enkele berken langs de zuidrand van het plangebied. Boombewonende vleermuizen worden echter zelden in deze boomsoort aangetroffen. In de omgeving kunnen zich geschiktere bomen bevinden waarin soorten als ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis zich kunnen vestigen. Het is bovendien mogelijk dat zich in de bebouwing in de omgeving, zoals woonboerderijen en huizen, soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis hebben gevestigd. Deze individuen kunnen het plangebied (de bosstrook en bomen rijen langs Allemansweg en Middenweg) als onderdeel van hun jachtroutes en jachtgebied in gebruik hebben. Bij het aanvullend

onderzoek voor rugstreeppad en kleine modderkruiper is boven de watervoerende noordelijke sloot een foeragerende watervleermuis aangetroffen.

Effecten

De plannen ter uitbreiding van de zandwinning zullen geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bedreigen. Omdat zich voldoende alternatieven in de omgeving bevinden zullen, bij verdwijnen van opgaand groen, eventuele jachtgebieden niet worden bedreigd. Voorzover bekend, blijft deze watervoerende noordelijke sloot bestaan en zal watervleermuis hier dus gebruik van kunnen blijven maken. Indien deze sloot niet wordt gehandhaafd zal ontheffing moeten worden aangevraagd.

3.2.3 Zoogdieren - overige

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig van Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg. De gegevens van de kilometerhokken 235-512 en 236-215 zijn verzameld in de periode 1970-2000. Niet alle gegevens zijn daarmee even actueel, maar geven een indicatie van de te verwachte soorten in het gebied. Samen met de indrukken die verkregen zijn tijdens het veldbezoek, is een volledig beeld ontstaan over de voorkomende soorten uit deze soortengroep.

Inventarisatie

Het basisrapport geeft het voorkomen van zes soorten in het betreffende kilometerhok. De waarneming van eekhoorn is vermoedelijk gedaan in het Collendoornbos, een recreatiebos dat geschikt is om vaste verblijfplaats voor deze soort te bieden. Het plangebied is dat niet. De overige vijf soorten zullen wel in het plangebied voorkomen. Van ree zijn sporen aangetroffen in de bosstrook ten noorden van de zandwinning. Ook haas zal van deze strook gebruikmaken als toevluchtsoord. Muizensoorten als bosmuis, woelrat, veldmuis, aardmuis en gewone en tweekleurige bosspitsmuis kunnen hier en langs de akker en slootkant hun vaste verblijfplaatsen hebben. De beschermde soort veldspitsmuis (tabel 3) komt in de omgeving voor, maar er is geen waarneming bekend in het betreffende kilometerhok. Omdat het aan te tasten deel van het plangebied een intensief beheerde akker betreft, wordt geen schade aan deze soort verwacht. De bosstrook ten noorden van de plas is wel geschikt als leefgebied. Deze wordt door plannen niet aangetast.

Effecten

De werkzaamheden ter uitbreiding van de zandwinning zullen de verblijfplaatsen en individuen van deze soortengroep verstoren en/of schaden. Het zal gaan om de soorten woelrat, aardmuis en gewone en tweekleurige bosspitsmuis. Dit zijn algemeen voorkomende soorten (tabel 1) die niet in hun instandhouding worden bedreigd. Deze soorten vallen onder de vrijstellingsregeling.

3.2.4 Vogels

Gegevens	<p>De gegevens zijn afkomstig uit het Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg. Deze gegevens zijn verzameld op uurhokniveau en in de periode 1997 tot 2000. Tevens is gebruikgemaakt van de rapportage: zwanen en rietganzen bij De Krim en Engbertsdijksvenen (H. Hazelhorst & J. Poffers, 2005). Samen met waarnemingen tijdens het veldbezoek kon een goed beeld worden gekregen van de aanwezige vogelpopulatie in het gebied.</p>
Broedvogels	<p>Tijdens het veldbezoek zijn langs en op de akker de soorten geelgors, houtduif, vink en koolmees. Nabij en in de plas werden fazant, knobbelzwaan en grutto gezien. In de sloot komt wilde eend voor. De soorten die in het uurhok zijn waargenomen (zie bijlage 4) zijn voor een deel bossoorten (kleine bonte specht, groene specht, boomvalk en wielewaal), soorten van grasland (kieviet, tureluur, grutto wulp en veldleeuwerik) en hooi- en blauw- en duingraslanden (paapje). Deze soorten zullen niet in het plangebied broeden. Wel zal de plas voor een aantal soorten, namelijk grutto en tureluur (beiden rode lijstsoorten), kieviet en scholekster als foerageergebied in gebruik zijn.</p> <p>Patrijs en kwartel, beide rode lijstsoorten, zouden in de bosstrook en eventueel in de groenzone tussen de plas en de akker kunnen broeden. Hoewel de soort tijdens het veldbezoek niet is waargenomen, kunnen steile randen langs de zandwinning en in zanddepots, mits ze de geschikte structuur hebben, nestplaatsen bieden aan oeverzwaluwen.</p> <p>In de bosstrook en langs de akker zullen algemene soorten als merel, pimpelmees, groenling en houtduif nestelen.</p>
Effecten broedvogels	<p>Alle vogels in Nederland zijn beschermd. Zolang de instandhouding van de soort niet in het geding komt en vogels tijdens het broedseizoen niet worden verstoord, blijven ruimtelijke ingrepen mogelijk.</p> <p>De plaats in het plangebied waar zich de meeste broedbiotopen bevinden, namelijk de bosstrook, blijft intact. Wel zullen graafwerkzaamheden de hier broedende vogels verontrusten. Ook bij de aantasting van het opgaande groen tussen de plas en de akker kunnen broedende vogels worden verstoord.</p> <p>Geen van de in het plangebied voorkomende soorten worden in hun instandhouding bedreigd bij tijdelijk verlies van broedgelegenheid in het plangebied. De werkzaamheden dienen ofwel buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, ofwel vlak vóór het broedseizoen te worden ingezet, zodat er geen vogels gaan broeden.</p>

Overwinterende vogels

Van de winterperiode 2002/2003 en 2003/2004 is het bekend dat rietgans, kleine zwaan en wilde zwaan hier foerageren. In 2002/2003 werden de graslanden direct grenzend aan de noordzijde van de huidige zandwinplas en de geplande uitbreiding gebruikt als foerageerterrein. Ook in 2003/2004 zijn waarnemingen bekend van het gebruik van percelen direct grenzend aan de noordzijde van de huidige zandwinplas en de geplande uitbreiding. Ook een deel van het huidige plangebied werd gebruikt als foerageerterrein. Het ging om grasland en maïsakker.

Ook de afgelopen seizoenen (2004/2005 en 2005/2006) zijn grote aantallen riet- en kolganzen waargenomen. Het ging hierbij om aantallen tussen de 19.000-20.000 exemplaren.

De zandwinplas zelf wordt door (een deel van) de vogels tevens als slaapplek gebruikt (de relatie met de vloeivelden van De Krim is niet geheel duidelijk).

Ook andere overwinterende soorten als eenden en steltlopers (onder andere nonnetje en tureluur) maken gebruik van het gebied als rustplaats.

Effecten

Het uitbreiden van de zandwinplas zal gepaard gaan met enige verstoring. Geluid is echter een verstoringbron waar vogels relatief snel aan wennen. Bij voortzetting van activiteiten zoals deze nu al plaatsvinden, worden er geen negatieve effecten verwacht. De soorten die nu gebruikmaken van het terrein zullen hier gebruik van blijven maken.

Door het laten staan/maken van eilandjes kan het gebied zelfs geschikter worden voor vogels.

3.2.5 Amfibieën

Gegevens

De gegevens zijn afkomstig van de provincie Overijssel en zijn verzameld in het jaar 2000. De gegevens zijn verzameld van de kilometerhokken 235-512 en 236-512. Samen met de waarnemingen die zijn gedaan tijdens het veldbezoek en het aanvullend onderzoek is een goed beeld verkregen van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Inventarisatie

Volgens de gegevens komen de soorten bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en groene kikker mogelijk in de omgeving voor. De melding van groene kikker kan zowel bastaardkikker als meerkikker betreffen. Agrarisch gebied met sloten en greppels vormt voor deze algemene soorten een biotoop, maar zeldzamere soorten als rugstreeppad, knoflookpad en poelkikker zullen hier niet voorkomen. Ook de soorten die rond de zandwinningsplas zullen voorkomen, zijn met name algemeen voorkomende soorten. Op plaatsen waar opgespoten zand ligt en in water met zandige bodem kan de zwaar beschermde rugstreeppad (tabel 3) voorkomen. De

zandwinning kan een geschikt biotoop zijn voor deze soort. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat deze soort niet in het plangebied voorkomt. Hierbij zijn wel eisnoeren en exemplaren van gewone pad aangetroffen en bastaardkikker werd gehoord.

Effecten Bij graafwerkzaamheden kunnen exemplaren van de algemene soorten bruine kikker, bastaardkikker en/of meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander omkomen. Deze soorten worden niet in het voortbestaan bedreigd. Dit zijn alle soorten uit tabel 1 en vallen onder een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Het is niet nodig voor deze soorten ontheffing aan te vragen.

3.2.6 Reptielen

Gegevens Geen van de gegevensbronnen (provincie of andere gegevensleverende instanties) heeft waarnemingen van reptielen in de omgeving van het plangebied. Samen met indruk van het gebied die is opgedaan tijdens het veldbezoek is toch een goed beeld verkregen van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Inventarisatie Voor de meeste reptielsoorten is agrarisch gebied geen aantrekkelijk leefgebied. De enige soort in dit soort landschap kan worden aangetroffen is ringslang, hoewel de soort een voorkeur heeft voor kleinschalig landschap. De soort is schuw en vlucht bij verstoring weg. Voortplanting gebeurt in hopen van rottend organisch materiaal tussen eind juni en september. Deze zullen eerder in de omgeving te vinden zijn dan in het plangebied.

Effecten De beoogde werkzaamheden zullen geen effect hebben op reptielen.

3.2.7 Vissen

Gegevens De gegevens zijn afkomstig uit de landelijke zoetwatervissenatlas en het Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg. De atlas heeft de verspreiding van vissen in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode 1975-1995. Het basisrapport bevat gegevens die op 1 januari 2003 beschikbaar waren. Samen met de waarnemingen die tijdens het veldbezoek zijn gedaan en het aanvullend onderzoek is er een voldoende beeld ontstaan van deze soortgroep.

Inventarisatie Soorten die in de plas kunnen worden verwacht, zijn zeelt, snoek, baars, rietvoorn, blankvoorn, brasem, paling, tiendoornige stekelbaars en karper. Ook in de sloot kunnen deze algemene soorten voorkomen.
Het basisrapport (zie bijlage 6a) geeft aan dat er geen uitputtend onderzoek is verricht in het gebied, maar verklaart de plas geschikt voor kleine modderkruiper (tabel 2). Deze beschermde soort komt

voor in stilstaande of zwakstromende wateren. Voorwaarde voor deze soort is de aanwezigheid van een zandige en modderige bodem. Deze is zowel in de sloot als in de zandwinning aanwezig. Bij het nader onderzoek naar deze soort is deze niet gevangen en deze komt naar verwachting niet voor. Andere beschermde soorten hebben een voorkeur voor stromend water (bermpje, rivierdonderpad en rivierprik) of hebben specifieke eisen zoals de aanwezigheid van zoetwatermosselen (bittervoorn).

Effecten Door de werkzaamheden zullen geen beschermde vissoorten worden verstoord.

3.2.8 Dagvlinders

Gegevens De gegevens zijn afkomstig uit het Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg. Dit rapport bevat alle gegevens op kilometerhokniveau die op 1 januari 2003 beschikbaar waren. Samen met waarnemingen in het veld is voldoende beeld ontstaan over de soorten die in het plangebied voorkomen.

Inventarisatie Tijdens het veldbezoek zijn nabij de akker boomblauwtje waargenomen. In de ondergroei langs de akker groeit grote brandnetel. Hier zullen algemene soorten als atalanta, dagpauwoog en landkaartje hun eieren afzetten. In de bosstrook ten noorden van de plas zijn groot koolwitje, kleine vuurvlinder, oranjetipje en bont zandoogje waargenomen. De akker kan dagvlinders, afhankelijk van wat er wordt verbouwd voedsel en voortplantingsgelegenheid bieden. Hier en langs de slootkanten kunnen algemene dagvlindersoorten voorkomen.

Het basisrapport (zie bijlage 7) geeft het voorkomen van aardbeivlinder, bruine eikenpage en eikenpage in het kilometerhok ten oosten van het plangebied. De eerste twee soorten staan op de Rode lijst. Aardbeivlinder is een soort van vochtige tot droge graslanden en heiden en extensief begraasde terreinen. Bruine eikenpage komt voor bij bosranden en kapvlakten en heeft voor de voortplanting jonge eiken nodig. Vermoedelijk is deze soort waargenomen in het bosgebied Collendoornbos. Beide rode lijstsoorten zullen niet in het plangebied voorkomen. De derde soort, eikenpage, is een algemene soort van eikenbossen en struwelen. Ook deze soort zal niet in het plangebied voorkomen.

Er zijn geen beschermde soorten waargenomen in of nabij het plangebied en deze zijn op basis van de aanwezige biotopen ook niet te verwachten.

4.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied grenst niet aan of ligt niet in de buurt van speciale beschermingszones (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), Natuurbeschermingswetgebieden of gebieden die behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur. De beoogde uitbreiding zal, gezien de afstanden tot de beschermde gebieden, geen schadelijke effecten hebben op deze beschermde gebieden. Dit gegeven moet bij de besluitvorming in het kader van de planologische procedure worden betrokken. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. De ontwikkelingen zijn niet in strijd met het POP.

4.2 Soortenbescherming

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vijf aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nadere inventarisatie;
- niet bedreigde waarden;
- bescherming vogels;
- vrijgestelde soorten;
- ontheffingen.

Nadere inventarisatie

In het plangebied, namelijk in de sloot en in de plas van de zandwinning kan de beschermde soort kleine modderkruiper (tabel 2) voorkomen. Ook het voorkomen van de rugstreeppad (tabel 3) kan niet worden uitgesloten. Nader onderzoek was nodig om dit vast te stellen. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden eind april/begin mei 2006. Hierbij zijn beide soorten niet aangetroffen. Er hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd .

Niet bedreigde waarden

Van de volgende soortengroepen zijn geen beschermde soorten in het plangebied aanwezig:

- vaatplanten;
- reptielen;
- dagvlinders;
- libellen.

Bescherming vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden, als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of er verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Er zijn in de omgeving van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke rust- of foerageergebieden van vogels aanwezig. Daarom kan men er in dit plangebied van uitgaan dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden als er buiten het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) wordt gewerkt of als er voor 15 maart wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Dit is in overeenstemming met de visie van DLG, de adviserende instantie op het gebied van ontheffing Flora- en faunawet.

Vrijgestelde soorten

In het plangebied komen enkele beschermde amfibieën en zoogdieren voor en een beschermde plant. Deze staan in tabel 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor verstoring van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Tabel 1. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>

Ontheffingen

Uit nader onderzoek is gebleken dat rugstreeppad (amfibie) en kleine modderkruiper (vis) niet voorkomen in het plangebied. Wel is bij dit aanvullend onderzoek watervleermuis jagend boven de sloot aangetroffen. Voorzover nu bekend, blijft deze sloot gehandhaafd. Als dit om enige reden niet mogelijk is, zal voor deze soort een ontheffing moeten worden aangevraagd.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de conclusies per soortengroep.

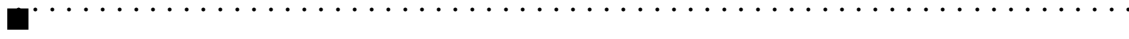
Tabel 1. Gevolgen in het kader van de Flora- en faunawet bij de uitbreiding van Roelofs Zandwinning

Soortgroep	Ontheffing nodig?	Welke soorten	Gevolgen
Flora	Nee, alleen mogelijk vrijgestelde soort	Zwanenbloem	Geen, vrijstelling
Vleermuizen	Geen verblijfplaatsen, wel jachtgebied van watervleermuis	Watervleermuis	Geen verblijfplaats in plangebied; voorzover bekend handhaving sloot en daarom geen verstoring; bij dempen sloot zal ontheffing moeten worden aangevraagd.
Overige zoogdieren	Nee, alleen algemene, vrijgestelde soorten in het plangebied te verwachten	Woelrat, huisspitsmuis, aardmuis en gewone en tweekleurige bosspitsmuis	Vernietiging van verblijfplaatsen, doden van exemplaren; geen bedreiging van de instandhouding van de soorten.
Vogels	Ontheffing aanvragen mogelijk, maar niet nodig bij uitvoering werkzaamheden buiten het broedseizoen Overwinterende vogels	Grutto, tureluur, patrijs, kwartel, Kieviet, merel, pimpelmees, groenling en houtduif. Meerdere soorten, waaronder rietgans, kleine zwaan en wilde zwaan	Geen verstoring tijdens het broedseizoen (half maart – half juli). Geen verstoring bij voortzetting huidige activiteiten
Amfibieën	Nader onderzoek vereist voor rugstreeppad; nader onderzoek is uitgevoerd. Verder alleen algemene, vrijgestelde soorten aanwezig	Rugstreeppad is niet aangetroffen. Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker	Geen, vrijstelling
Vissen	Nader onderzoek vereist; nader onderzoek is uitgevoerd	Kleine modderkruiper.	Soort is niet aangetroffen; geen ontheffing nodig
Overige soortengroepen (reptielen, dagvlinders, libellen en overig).	Nee, er zijn geen beschermde soorten te verwachten in het plangebied.	n.v.t.	-

4.3 Aanbevelingen

Vaatplanten

Mits goed aangelegd en bij goed beheer na de aanleg, bieden zandwinplassen meer mogelijkheden voor de flora dan de agrarische gronden waarop ze zijn gegraven. Door de oevers glooiend af te werken, ontstaan er mogelijkheden voor water-, oever- en moerasvegetaties. In een voedselarme omgeving ontstaan er mogelijkheden voor ven- en natte/vochtige heidevegetaties. Een voorwaarde is dat de bemeste landbouwgrond wordt afgevoerd en niet meer op de oevers aanwezig is.

Amfibieën

Door de watervoerende sloot intact te laten en hierlangs een houtwal aan te leggen, wordt het een geschikter leefgebied (landbiotoop) voor onder andere poelkikker, die in de nabijheid van het plangebied voorkomt.

Vogels

Door 'eilandjes' langs de randen van de zandwinplas te maken, wordt het gebied geschikter voor vogels.

5.1 Veldbezoek

Op 2 mei 2005 is het plangebied bezocht door drs. A. den Held. Tijdens het bezoek is een indruk verkregen van het terrein en de voorkomende planten- en diersoorten. Tijdens dit bezoek was het ongeveer 17.6°C, halfbewolkt en had de wind een kracht van ongeveer 2 Beaufort.

Op 25 april en 10 mei 2006 is het terrein bezocht door Buro Bakker voor het nader onderzoek naar rugsstreeppad en kleine modderkruiper. Op 25 april was het een dag met gemiddeld 15,5°C en een zwakke westenwind, 10 mei was een dag met gemiddeld 17,5°C en een zwakke oostnoordoostenwind.

5.2 Media

- www.natuurloket.nl overzicht recente en beschikbare gegevens planten en dieren;
- www.ravon.nl informatie over (verspreiding) van herpetofauna.

5.3 Gegevens

- Provincie Overijssel, Ecologisch Kenniscentrum, 2005;
- Stichting FLORON, Leiden voor gegevens van planten; FlorBase³; rapport.

5.4 Literatuur

- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 22 Oost, Wageningen, 1989;
- H. Hazelhorst & J. Poffers, 2005. Zwanen en rietganzen bij De Krim en de Engbertsdijksvenen;
- Wolf, drs. J. de (eindred.), Basisrapport Biodiversiteit Hardenberg, Hardenberg 2004;
- Meijden, R. van der, E.J. Weeda, W.J. Holverda, P.H. Hovenkamp, Flora van Nederland, Heukels' Wolters-Noordhoff Groningen 1990;
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975;

³ FlorBase is een bestand met plantensoortwaarnemingen op 1 x 1 kilometerhokniveau. Het bestand bestaat uit gegevens van provincies, particulieren, terreinbeherende organisaties en instituten.

-
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994;
 - Broekhuizen. S, B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992;
 - Limpens, H, K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997;
 - SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden;
 - SOVON, Atlas van de Nederlandse vogels, SOVON, Arnhem 1987;
 - Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1993;
 - Tax, M.H., Atlas van de Nederlandse dagvlinders, Wageningen 1989;
 - Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002, De Nederlandse libellen (Odonata) – Nederlandse fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Bijlagen{ TC Bijlagen }

1. Vaatplanten
2. Vleermuizen
3. Overige zoogdieren
4. Broedvogels
5. Amfibieën en reptielen
6. Vissen
7. Vlinders
8. Libellen
9. Codes Rode lijs
10. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Vaatplanten in het kilometerhok 235-512 rond het plangebied (FLORON)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Akkerdistel	x		
Akkerhoornbloem	x		
Akkerkers	x		
Akkermelkdistel	x		
Amerikaanse vogelkers	x		
Avondkoekoeksbloem	x		
Basterdklaver	x		
Beklierde basterdwederik	x		
Bijvoet	x		
Blaartrekkende boterbloem	x		
Blauw glidkruid	x		
Boerenwormkruid	x		
Boskruiskruid	x		
Boswilg	x		
Brede stekelvaren	x		
Brem	x		
Canadese fijnstraal	x		
Dagkoekoeksbloem	x		
Deens lepelblad	x		
Drijvend fonteinkruid	x		
Echte kamille	x		
Echte koekoeksbloem	x		
Eenstijlige meidoorn	x		
Engels raaigras	x		
Fioringras	x		
Fluitenkruid	x		
Gekroesde melkdistel	x		
Gele lis	x		
Geoorde wilg	x		
Gestreepte witbol	x		
Gewone berenklauw	x		
Gewone braam	x		
Gewone dophei	x		
Gewone engelwortel	x		
Gewone hennepnetel	x		
Gewone hoornbloem	x		
Gewone margriet	x		
Gewone raket	x		
Gewone salomonszegel	x		
Gewone smeewortel	x		
Gewone spurrie	x		
Gewone veldbies	x		
Gewone vlier	x		
Gewone waternavel	x		
Gewoon biggenkruid	x		
Gewoon duizendblad	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gewoon herderstasje	x		
Gewoon reukgras	x		
Gewoon struisgras	x		
Gewoon varkensgras	x		
Gladde witbol	x		
Grasmuur	x		
Grauwe wilg	x		
Greppelrus	x		
Grote brandnetel	x		
Grote egelskop	x		
Grote kattenstaart	x		
Grote lisdodde	x		
Grote waterweegbree	x		
Grote wederik	x		
Haagwinde	x		
Hanenpoot	x		
Harig knopkruid	x		
Harig wilgenroosje	x		
Hazenpootje	x		
Heermoes	x		
Hondsdrif	x		
Hulst	x		
Kaal knopkruid	x		
Kale jonker	x		
Kikkerbeet	x		
Klein hoefblad	x		
Klein kroos	x		
Klein kruiskruid	x		
Klein streepzaad	x		
Klein vogelpootje	x		
Kleine egelskop	x		
Kleine veldkers	x		
Knolboterbloem	x		
Knoopkruid	x		
Koningsvaren	x		Tabel 1
Kropaar	x		
Kruipende boterbloem	x		
Kruipganzerik	x		
Krulzuring	x		
Kweek	x		
Liesgras	x		
Liggend walstro	x		
Liggende vetmuur	x		
Mannagrass	x		
Melganzenvoet	x		
Melkeppe	x		
Moerasandoorn	x		
Moerasdroogbloem	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Moeraskers	x		
Moerasrolklaver	x		
Moerasvergeet-mij-nietje	x		
Moeraswederik	x		
Muizenoor	x		
Peen	x		
Perzikkruid	x		
Pijlkruid	x		
Pijpenstrootje	x		
Pinksterbloem	x		
Pitrus	x		
Puntkroos	x		
Rankende helmbloem	x		
Ratelpopulier	x		
Ridderzuring	x		
Riet	x		
Rode klaver	x		
Rood zwenkgras	x		
Ruige zegge	x		
Ruwe berk	x		
Ruwe smele	x		
Schapegras	x		
Schapenzuring	x		
Schermhavikskruid	x		
Scherpe boterbloem	x		
Schijfkamille	x		
Sint-Janskruid	x		
Smalle stekelvaren	x		
Smalle weegbree	x		
Smalle wikke	x		
Speerdistel	x		
Sporkehout	x		
Sterrenkroos (G)	x		
Stijf havikskruid	x		
Straatgras	x		
Tenger fonteinkruid	x		
Timoteegras	x		
Tormentil	x		
Tweerijige zegge	x		
Veenwortel	x		
Veerdelig tandzaad	x		
Veldzuring	x		
Vertakte leeuwentand	x		
Vlasbekje	x		
Vogelmuur	x		
Vogelwikke	x		
Vroege haver	x		
Waterpeper	x		

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Watertorkruid	x		
Waterzuring	x		
Wilde kamperfoelie	x		
Wilde lijsterbes	x		
Wilgenroosje	x		
Witte dovenetel	x		
Witte klaver	x		
Witte waterlelie	x		
Wolfspoot	x		
Zandblauwtje	x		
Zandzegge	x		
Zevenblad	x		
Zomereik	x		
Zomprus	x		
Zompzegge	x		
Zwanenbloem	x		Tabel 1
Zwarte els	x		
Zwarte nachtschade	x		
Zwarte zegge	x		

Bijlage 2. Vleermuizen in de kilometerhokken 235-512 en 236-512 rond het plangebied (Basisrapport Hardenberg)

Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen in deze kilometerhokken geregistreerd.

Bijlage 3. Overige zoogdieren in de kilometerhokken 235-512 en 236-512 rond het plangebied (Basisrapport Hardenberg)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	235-512	236-512		
Eekhoorn		x		Tabel 2I
Haas	x	x		Tabel 1
Mol	x	x		Tabel 1
Muskusrat	x	x		
Ree	x	x		Tabel 1
Veldmuis		x		Tabel 1

Bijlage 4. Broedvogels in het uurhok 22-34 (Basisrapport Hardenberg)

Nederlandse naam	Waarneming	RL 2004	Beschermingsregime
Boomvalk	x	KW	Tabel 2
Geelgors	x		Tabel 2
Gierzwaluw	x		Tabel 2
Groene Specht	x	KW	Tabel 2
Grutto	x	GE	Tabel 2
Kerkuil	x	KW	Tabel 2

Nederlandse naam	Waarneming	RL 2004	Beschermingsregime
Kievit	x		Tabel 2
Kleine Bonte Specht	x		Tabel 2
Kleine Zwaan	x		Tabel 2
Kwartel	x		Tabel 2
Nachtegaal	x	KW	Tabel 2
Oeverzwaluw	x		Tabel 2
Paapje	x	BE	Tabel 2
Patrijs	x	KW	Tabel 2
Steenuil	x	KW	Tabel 2
Tureluur	x	GE	Tabel 2
Veldleeuwerik	x	GE	Tabel 2
Wielewaal	x	KW	Tabel 2
Wulp	x		Tabel 2

Bijlage 5. Amfibieën en reptielen in het uurhok 22-34 (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Bruine kikker	X		Tabel 1
Gewone pad	X		Tabel 1
Groene kikker *	X		Tabel 1/Tabel 2/3Tabel 1
Kleine watersalamander	X		

Er zijn geen waarnemingen van reptielen geregistreerd.

Bijlage 6a. Vissen in het kilometerhok 236-512 (Basisrapport Hardenberg)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Kleine modderkruiper	x		Tabel 2

Bijlage 6b. Vissen in het uurhok 22-34 (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Baars	x		
Blankvoorn	x		
Brasem	x		
Karper	x		
Kolblei	x		
Paling	x		
Pos	x		
Ruisvoorn	x		
Snoek	x		
Tiendoomige stekelbaars	x		

Bijlage 7. Vlinders in de kilometerhokken 235-512 en 236-512 rond het plangebied (Basisrapport Hardenberg)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	235-512	236-512		
Aardbeivlinder	x		BE	
Bruine eikenpage	x		KW	
Eikenpage	x			

Bijlage 8. Libellen in het uurhok 22-34 rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Blauwe glazenmaker	x		
Bloedrode heidelibel	x		
Gewone pantserjuffer	x		
Houtpantserjuffer	x		
Steenrode heidelibel	x		
Watersnuffel	x		
Weidebeekjuffer	x		
Zwarte heidelibel	x		

Bijlage 9. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit NL voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (NL)

Bijlage 10. Uitleg Beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als "Algemene soorten". Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze "Algemene soorten" geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als "Overige soorten". Voor deze "Overige soorten" geldt, in het

kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang er geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als er:

- geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen "zorgvuldig handelen" en "al het redelijke doen" om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet::

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

mogen er geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Colofon

Opdrachtgever:

Gemeente
Contactpersoon:
De heer G.J. Schenkel

Fotografie:

BügelHajema Adviseurs

Projectleiding:

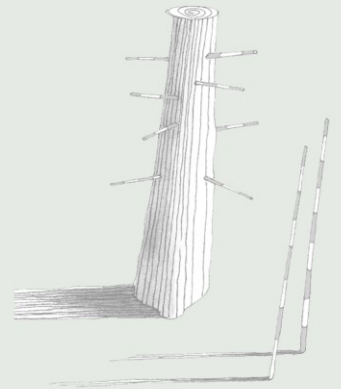
Mevrouw A. den Held,
BügelHajema Adviseurs

Supervisie:

De heer P. Schollema,
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer:

115.27.50.00.11

BügelHajema Adviseurs bv

Bureau voor Ruimtelijke

Ordering en Milieu BNSP

Vaart nz 48-50

Postbus 274

9400 AG Assen

Telefoon (0592) 31 62 06

Telefax (0592) 31 40 35

www.bugelhajema.nl

E-mail: assen@bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,

Leeuwarden en Amersfoort